

13. Wacht op de Heer

Psalm 27

⁷ Hoor mij, HEER, als ik tot u roep, wees genadig en antwoord mij.

⁹ U bent mij altijd tot hulp geweest, verstoot mij niet, verlaat mij niet, God, mijn behoud.

¹¹ Wijs mij uw weg, HEER, leid mij op een effen pad, bescherm mij tegen mijn vijanden,

¹³ Mag ik niet verwachten de goedheid van de HEER te zien in het land van de levenden?

¹⁴ **Wacht op de HEER**, wees dapper en vastberaden, ja, **wacht op de HEER**.

‘Wachten op de Heer’ komt heel vaak voor in de psalmen. In christelijke kringen, ook bij ons, wordt soms heel snel overgeschakeld naar het wachten op Jezus’ wederkomst. Het spreekt voor zich dat het goed is om het perspectief op een volledig herstel aan het einde der tijden te behouden. Toch kunnen er wel enkele kanttekeningen bij geplaatst worden. Daar willen we aan het eind heel even op ingaan. In het Oude Testament, en dus ook bij de psalmisten, lag de focus eerder op een ander vlak.

In het Hebreeuws zijn er meerdere woorden die kunnen vertaald worden door ons woord wachten. Dit toont aan dat het begrip ‘wachten’ verschillende nuances kan hebben:

- wachten (op iets of iemand)
- wachten (in de betekenis van stilvallen, blijven staan)
- verwachten
- zich verwachten aan iets
- verlangen naar, verzuchten
- hopen op (in de psalmen is dit de meest voorkomende betekenis)
- kijken naar, uitkijken naar

- Op wie of waarop wacht jij?
- Is het de bedoeling om ‘stil te vallen’, passief te wachten?
- Wat verwachten? Waaraan kun je je verwachten? De psalmist verwacht ‘de goedheid van de Heer’. Ook Job stelt zich die vraag (*Wat heb ik van God in de hemel te verwachten?* – Job 31:2). Hij leeft immers in ellende terwijl hij vindt dat hij altijd trouw is geweest. Lees ook wat Prediker hierover schrijft in zijn derde hoofdstuk (*er is een tijd voor alles*) ...
- Waar verlang je (echt) naar? Waar hoop je op (voor nu en/ of voor later)?
- Waar kijk je naar uit (nu en / of later)?

In psalm 27 (lees de hele psalm) heeft David het over belagers,

kwaadwilligen (boosdoeners) die het op hem gemunt hebben enerzijds, nood aan veiligheid, genade (goedheid), antwoord(en), hulp, ... anderzijds. Hij is blij met wat God in het verleden al voor hem heeft gedaan, en hoopt dat God dat ook nu weer zal doen.

"Wachten op de Heer" in het Oude Testament heeft te maken met vertrouwen, hoop, en afhankelijkheid van God (in alle aspecten van het leven) in afwachting van zijn bevrijdende tussenkomst, zijn leiding, zijn gerechtigheid. Het kan verwijzen naar een persoonlijke vertrouwensrelatie met God, maar ook naar het verlangen naar de vervulling van zijn beloften voor het volk als geheel.

In het Oude Testament is er een sterke relatie tussen de begrippen 'verwachting' en 'messias'. Deze messias werd gezien als een door God gestuurde gezalfde koning om te bevrijden en te leiden. Mensen verlangden naar vrede, recht en gerechtigheid, herstel. Dit werd niet vooral geprojecteerd op later (de ‘eindtijd’), maar heel direct en concreet in hun leven, in de maatschappij.

Merk op in psalm 27:

v. 14: 2x de uitdrukking ‘wachten op de Heer’ (in andere vertalingen: hoop op de Heer), gekoppeld aan: hoor mij, wees genadig, antwoord mij, verlaat mij niet, bescherm mij, ...

v. 13: die verwachting geldt niet zozeer het eschatologische later, maar het hier en nu: "*Mag ik niet verwachten de goedheid van de Heer te zien in het land van de levenden?*"

v. 11,14: Er wordt veel van de Heer verwacht, maar de psalmist beseft wel dat hij zelf ook aan de slag moet gaan. Hij heeft het over dapper en vastberaden zijn, over een weg die moet gegaan worden.

1. “Mag ik niet verwachten de goedheid van de HEER te zien in het land van de levenden?” Is deze verzuchting herkenbaar? Mag je iets van God verwachten in dit leven, of projecteren we best onze verwachting naar ‘later’ (de eindtijd)? Wat zijn jouw innigste verwachtingen naar God toe?
2. David weet zich bemoedigd in zijn ‘verwachting’ door gebeurtenissen in het verleden. Herinneren... Rabbijnen wijzen erop dat herinneren meer is dan denken aan het verleden, het is ‘opnieuw beleven’. Wat kun je in dit verband van God verwachten, en wat kunnen of moeten wij doen? Is een ingrijpen in het verleden altijd een garantie dat het een volgende keer weer gebeurt?
3. Wat is de verhouding tussen ‘zich afhankelijk weten van God’ en ‘je leven in handen nemen, je verantwoordelijkheid opnemen’ (denk bv. aan de 1ste opdracht: de tuin bewerken en bewaren – Gen 2)?

Psalm 37: 1-11

Een van de tekstgedeelten die worden aangehaald in het studieboekje is Psalm 37:1-11. Hier vind je het begrip ‘wachten’ in v. 7 (wacht op de Heer – het Hebreeuwse werkwoord heeft de bijklank ‘angstig wachten’), v. 9 (wie hopen / wachten op de Heer...) en v. 34 (wacht op de Heer / vestig je hoop op de Heer).

- In deze psalm wordt dat wachten gekoppeld aan een belofte (het land bewonen en er veilig leven / aanzien en grondbezit + verdelging van de zondaars)

4. Voor Israël waren de beloften heel concreet. Wat vind jij van wat zij mochten verwachten? Welke vorm kunnen de beloften (of zegeningen) aannemen voor ons vandaag?
5. Kun je ook onrealistische verwachtingen hebben? Wat vind je bv. van dit citaat uit Spreuken 10:28 “Een rechtvaardige heeft vreugde te verwachten, een goddeloze hoeft op niets te hopen.”
6. ‘Angstig wachten...’ Is dat ook jouw ervaring? Waarom (niet)?

Erger je niet aan slechte mensen,
wees niet jaloers op wie kwaad doen,
2 zij verdorren snel als gras,
zij verwelken als het jonge groen.
3 Vertrouw op de HEER en doe het goede,
bewoon het land en leef er veilig.
4 Zoek je geluk bij de HEER,
hij zal geven wat je hart verlangt.
5 Leg je leven in de handen van de HEER,
vertrouw op hem, hij zal dit voor je doen:
6 het recht zal dagen als het morgenlicht,
de gerechtigheid stralen als de middagzon.
7 Blijf kalm en wacht op de HEER,
erger je niet aan wie slaagt in het leven,
aan wie met listen te werk gaat.
8 Wind je niet op, laat je woede varen,
erger je niet, dat brengt maar onheil.
9 Slechte mensen worden verdelgd,
wie hopen op de HEER, zullen het land bezitten.
10 Nog even, en verdwenen is de zondaar,
je kijkt waar hij is, maar vindt hem niet.
11 Wie nederig zijn, zullen het land bezitten
en gelukkig leven in overvloed en vrede.

- Doorheen de psalm wordt ‘wachten op de Heer’ in parallel geplaatst met andere uitdrukkingen:
 - v. 3 vertrouw op de Heer
 - v. 4 zoek je geluk bij de Heer
 - v. 5 leg je leven in de handen van de Heer
 - v. 28 Hem trouw zijn

7. Heeft de psalmist gelijk dat hij ‘wachten op de Heer’ in parallel plaatst met die andere uitdrukkingen? Zo, ja, wat kan elk van de uitdrukkingen concreet betekenen voor ons? Wat houdt het precies in?

- Het is heel opvallend dat psalm 37 ook bijzonder concrete menselijke houdingen verbindt met het ‘wachten op de Heer’:
 - v. 1 erger je niet, wees niet jaloers
 - v. 2 doe het goede
 - v. 7 blijf kalm, erger je niet
 - v. 8 wind je niet op, laat je woede varen, erger je niet (hier gaat het om boosheid, irritatie)
 - v. 11 nederig zijn
 - v. 28, 29, 30, 39 gerechtigheid doen
 - v. 14 tevreden zijn met wat je hebt
 - v. 31 Gods wet in het hart hebben
 - v. 21, 25 vrijgevig zijn
 - v. 34 op de weg blijven die God wijst
 - v. 27 het kwade mijden en het goede doen
 - v. 37 vredelievend zijn

8. Overloop samen alle concrete houdingen die de psalmist aanhaalt. Is het altijd even makkelijk om hieraan te beantwoorden? Is het belangrijk dat een en ander inderdaad gerealiseerd wordt in ons leven? Vind je dat de psalmist toch wat overdrijft of vind je die boodschap ook in het evangelie?
9. Voelt dit niet enigszins aan als 'werkgerechtigheid'... of niet? Botst dit met het idee van totale afhankelijkheid van God... of niet? Hoe zie jij dat?

Wachten – verwachten

Wachten / verwachten is een belangrijk gegeven in Adventistische kringen. De 'ADVENTUS', Jezus' wederkomst, wordt verwacht. De intensiteit van deze verwachting varieerde in de tijd, naargelang de omstandigheden. De eerste christenen geloofde stellig dat hun Heer nog tijdens hun leven zou terugkomen. Dit wordt mooi geïllustreerd door de discipelen die bij de ten hemel opneming van Jezus op de Olijfberg naar de hemel blijven staren. Twee boodschappers komen hen echter wakker schudden: "*Wat staan jullie naar de hemel te kijken?*" (Hnd 1:11). Uiteindelijk gaan ze terug naar Jeruzalem, er was immers een taak te vervullen. Ook Paulus geloofde in de nabijzijnde wederkomst. Zo lees je in 1 Thessalonicenzen 4:15-17 "*Wij zeggen u met een woord van de Heer: **wij, die in leven blijven tot de komst van de Heer, zullen de doden in geen geval voorgaan.** ¹⁶Wanneer het signaal gegeven wordt, de aartsengel zijn stem verheft en de bazuin van God weerklinkt, zal de Heer zelf uit de hemel neerdalen. Dan zullen eerst de doden die Christus toebehoren opstaan, ¹⁷en **daarna zullen wij, die nog in leven zijn, samen met hen op de wolken worden weggevoerd en gaan we in de lucht de Heer tegemoet.**"*

Bij alle grote gebeurtenissen laaide de verwachting weer hoog op: de milleniumkoorts (jaren 1000 en 2000), de zwarte dood in de 14de eeuw, de val van Constantinopel (1453), Luther en de Reformatie, de Midden-Oosten conflicten sinds de heroprichting van de staat Israël in 1948, de wereldoorlogen, de tiende staat die zich aansloot bij Europa (cf. Dan 2), natuurrampen en epidemieën (zoals COVID 19 – opvallend wel dat de wederkomstkoorts vooral stijgt wanneer ook het rijke 'christelijke' Westen getroffen wordt!)... De Adventkerk is een geval apart binnen de christelijke wereld. Door een bepaalde interpretatie van Daniël en Openbaring werd eerst het jaar 1844 naar voren geschoven als datum voor de wederkomst. Na de grote ontgoocheling (Jezus kwam niet terug) wordt 1844 nu gezien als 'begin van de eindtijd' (toch al weer 180 jaar geleden...). Daar wordt regelmatig naar verwezen om de urgentie in het kader van een nabijzijd einde (en oordeel!) te benadrukken.

Nu, nabijzijd einde en oordeel of niet, als gelovige word je aangespoord om elke dag ernst te maken met je (geloofs)leven. Sowieso gaf Jezus heel duidelijk aan dat niemand kan voorspellen wanneer de wederkomst plaats zal vinden (Mat. 24; Marc 13). In het kader van 'verwachten', 'waakzaam zijn', 'klaarstaan' geeft Jezus duidelijk aan dat hij geen passief (ver)wachten wil: "*Gelukkig de dienaar die **daarmee bezig is wanneer zijn heer komt.***" Mat 24:46 (v. 45 op tijd het huispersoneel te eten geven).

10. Hoe sta jij t.o.v. een (al of niet) spoedige terugkeer van Jezus en 'einde van de wereld'? Een achtergrondgegeven, een soort koortsachtige verwachting, aanleiding om steeds nieuwe tekenen te ontdekken, reden tot voorspellingen en speculaties, oorzaak van angst (om niet 'klaar te zijn), ...? Verklaar u nader...
11. Hoe ga jij om met wat Jezus zegt over 'niemand kent dag of uur' en 'zo bezig zijn'?
12. Kun je na 180 jaar (en eigenlijk 2000 jaar) nog op dezelfde manier spreken over 'urgentie'?
 - 0 Ja, het is zo dichtbij dat je echt wel moet zorgen dat je klaarstaat (en dus oog hebt voor alle tekenen)
 - 0 Nee... sowieso moet je elke dag klaar zijn om de Heer te ontmoeten.
 - 0 Eigenlijk niet... of toch: de tijden worden er niet makkelijker op (heel veel ellende, heel veel onrecht, leed en pijn, ...). Het is urgent dat gelovigen echt eens de handen uit de mouwen steken om in navolging van Christus het Koninkrijk van God (met de zegen die dit inhoudt) meer gestalte te geven in de wereld.
 - 0
13. Bespreek samen deze spreuk: "*Een langerekt hopen maakt het hart ziek, maar een vervulde begeert is een boom des levens.*" (Spr. 13:12 NBG) Wordt er ook al niet lang gehoopt (gewacht) op herstel van de wereld? Stel u eens in de plaats van mensen (soms hele volkeren) die vandaag heel erg te lijden hebben... Volstaat het om te zeggen: heb geduld, ooit komt het wel weer goed?